

Araling Panlipunan

Quarter 1 - Week 4

**Katangian ng Populasyon ng Iba't Ibang Pamayanan sa
Sariling Lalawigan Batay sa: Edad; Kasarian;
Etnisidad; at Relihiyon**

Department of Education • Republic of the Philippines

Araling Panlipunan - Grade 3

Alternative Delivery Mode

**Quarter 1 - Week 4: Katangian ng Populasyon ng Iba't Ibang Pamayanan sa Sariling
Lalawigan Batay sa: Edad; Kasarian; Etnisidad; at Relihiyon
First Edition, 2020**

Republic Act 8293, section 176 states that: No copyright shall subsist in any work of the Government of the Philippines. However, prior approval of the government agency or office wherein the work is created shall be necessary for exploitation of such work of profit. Such agency or office may, among other things, impose as a condition the payment of royalties.

Borrowed materials (i.e., songs, stories, poems, pictures, photos, brand names, trademarks, etc.) included in this book are owned by their respective copyright holders. Every effort has been exerted to locate and seek permission to use these materials from their respective copyright owners. The publisher and authors do not represent nor claim ownership over them.

Development Team of the Module		
Authors:	Maritess N. Fosseen, Decta Mylah C. Casinabe	
Editor:	Bendee Nancy M. Orlando	
Reviewers:	Virgilin R. Pizarro, Aba Q. Allaba	
Illustrator:		
Layout Artist:	Manuel D. Dinlayan II, PDO II	
Management Team:		
Chairperson:	Dr. Victoria V. Gazo, CESO V Schools Division Superintendent	
Co-Chairperson:	Sunny Ray F. Amit Asst. Schools Division Superintendent	
Members:	Ralph T. Quirog CES, CID	
	Purísima J. Yap EPS-LRMS	
	Virgilin R. Pizarro Aba Q. Allaba	
Evaluators:	Gina Q. Allaba Maitelle B. Israel Jerry C. Escol	Marites T. Escamillan Geraldine S. Langcatan Bergil G. Bateriza

Printed in the Philippines by Department of Education

Division of Malaybalay City

Office Address: Sayre Highway P-6, Casisang, Malaybalay City

Telefax: (088) 314-0094

Araling Panlipunan

Quarter 1 - Week 4

**Katangian ng Populasyon ng Iba't Ibang
Pamayanan sa Sariling Lalawigan Batay sa: Edad;
Kasarian; Etnisidad; at Relihiyon**

This instructional material was collaboratively developed and reviewed by educators from public and private schools, colleges, and or/universities. We encourage teachers and other education stakeholders to email their feedback, comments, and recommendations to the Department of Education at action@deped.gov.ph.

Pasiuna

Malipayong pagsalmot sa Araling Panlipunan sa ikatulong grado, modyul kini sa Populasyon sa Atong Komunidad ug sa mga Probinsiya sa Rehiyon.

Kini nga modyul gihimo sa mga magtutudlo sa Dibisyon sa Malaybalay City subay sa K to 12 Kurikulum giniyahan sa mga opisyaes niining Dibisyon.

Kini nagtinguha nga makakat-on ang mga kabataan taliwala nga dili sila makasulod sa eskwelahan tungod sa problema sa pandemya (Covid 19).

Pahimangno sa mga Magtutudlo:

Kini nagalangkob sa mga pamaagi aron makakat-on ang mga estudyante. Gilauman nga inyo silang magiyahan sa paggamit niini.

Alang sa mga Tinun-an:

Kini nga modyul gihimo aron mugiya kanimo sa pagsabot sa *competency* nga angay makat-unan ug mahibal-an.

Pahimangno sa mga Tinun-an:

1. Dili sulatan o hugawan ang modyul. Ang inyong mga tubag sa mga buluhaton isulat sa inyong activity notebook sa Araling Panlipunan.
2. Iganid sa pagtubag ang mga buluhaton.
3. Ibalik ang modyul sa maayong kondisyon sa petsa sumala sa inyong gisabotan sa imong magtutudlo.
4. Kung adunay mga pangutana o kalibog, ayaw pagmakuli sa pagkonsulta sa inyong magtutudlo. Magtext o tawag niining numero _____ (teacher's mobile number).

Kami nanghinaot nga pinaagi niini makasinati kamo ug bulawanon nga pagtulun-an.

Hibalo-i Kini

Kini nga modyul gihimo aron imong maila ug mahulagway ang mga kinaiya sa populasyon sa kaugalingong probinsiya ug sa tanang probinsiya sa Rehiyon 10 pinaagi sa paggamit sa bar grap ug mapa sa populasyon.

Ang modyul gibahin sa lima ka adlaw:

Unang Adlaw – Ang Populasyon sa Atong Probinsiya

Ikaduhang Adlaw – Populasyon sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10

Ikatulong Adlaw – Ang Kadak-on sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10

Ika-upat nga Adlaw – Mga Nag-unang Panginabuhian sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10

Ikalimang Adlaw – Summative Test

Paghuman nimo ani nga modyul, gidahum nga imong:

1. Maila ang mga kinaiya sa populasyon sa mga lugar sa Bukidnon ug uban pang probinsiya sa rehiyon.
2. Mahatagan og importansya ang paghulagway ug pagkumpara sa populasyon sa mga probinsya sa rehiyon pinaagi sa paggamit ug bar grap ug mapa sa populasyon.

Sulayi Kini

Tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa hustong tubag sa imong papel.

1. Unsa ang kahulugan sa pulong nga populasyon?
A. Kadaghanan sa mga balay nga natukod sa usa ka lugar
B. Kadaghanan sa mga gambalay nga anaa sa usa ka lugar
C. Kadaghanan sa mga tawo nga nagpuyo sa usa ka luga
D. Kadaghanan sa mga hayop nga nagpuyo sa usa ka lugar.
2. Asa dapit sa Mindanao makita ang Rehiyon 10?
A. Amihanan B. Habagatan C. Kasadpan D. Sidlakan
3. Pila ka probinsiya ang naglangkob sa Rehiyon 10?
A. 3 B. 4 C. 5 D. 6
4. Unsa nga probinsiya sa Rehiyon 10 ang adunay pinakadako nga populasyon?
A. Bukidnon B. Camiguin
C. Misamis Occidenta D. Misamis Oriental

5. Unsa nga probinsiya sa Rehiyon 10 ang adunay pinakagamay nga populasyon?

A. Bukidnon

B. Camiguin

C. Misamis Occidental

D. Misamis Oriental

Aralin

1

Populasyon sa Atong Probinsiya

Unang Adlaw

Sublia Kini

Usa sa mga paagi sa pagtultol sa lokasyon sa usa ka lugar mao ang paggamit sa mga nag-una ug ikaduhang direksyon, simbolo ug mga timailhan. Apan mamahimo usab natong gamiton nga basihan sa mga lugar nga nakapalibot ug naa sa duol niini. Gitawag kini nga relatibong lokasyon.

Kat-oni Kini

Basaha ang diyalogo.

Ang Suod nga Managhigala

Si Dino ug Lito suod nga managhigala. Pareho sila nga anaa sa ikatulong ang-ang sa elementarya. Human sa flag ceremony, gibisita ni Lito si Dino sa ilang *classroom*.

Lito: Maayong buntag Dino! Magpatabang unta ko sa imo.

Dino: Maayong buntag usab! Unsa man ang akong maikaalagad kanimo?

Lito: Nalimot ko ug buhat sa among assignment nga gihatag ni Mrs. Lapuz.

Dino: Unsa man diay ang iyang gipabuhat sa inyo?

Lito: Gipabuhat kami ug report mahitungod sa populasyon sa atong probinsiya.

Dino: Sayon ra ka na. Ania ang akong nakalap sa internet.

Ang Populasyon sa Rehiyon X- Northern Mindanao (Ayon sa City Population- Mindanao 2015)	
Probinsiya	Populasyon
1. Misamis Occidental	602 126
2. Misamis Oriental	1 564 459
3. Lanao del Norte	1 019 013
4. Bukidnon	1 415 226
5. Camiguin	88 478
Kinatibuk-an	4 689 302

Gidaghanon sa mga Lalaki ug Babae sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10 Base sa City Population – Mindanao (2015)			
Probinsiya	Lalaki	Babae	Kabuuan
Misamis Occidental	305 083	297 043	602 126
Misamis Oriental	798 001	766 458	1 564 459
Lanao del Norte	511 318	507 695	1 019 013
Bukidnon	736 548	678 678	1 415 226
Camiguin	45 050	43 428	88 478

Gidaghanon sa mga Tigulang ug Bata sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10 Base sa City Population – Mindanao (2015)				
Probinsiya	Edad 0-14	Edad 15-64	Edad 65-pataas	Kabuuan
Misamis Occidental	186 542	376 654	38 930	602 126
Misamis Oriental	500 709	995 511	68 239	1 564 459
Lanao del Norte	368 395	613 534	37 084	1 019 013
Bukidnon	512 977	849 670	52 579	1 415 226
Camiguin	29 013	52 966	6 499	88 478

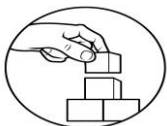
Lito: Daghang Salamat Dino! Mahinungdanon kaayo kini nga mga impormasyon.
Dino: Walay sapayan Lito.

Susiha Kini

Basi sa datos sa ibabaw, tubaga ang mga pangutana sa ubos. Isulat ang hustong tubag sa imong papel.

1. Asa nga probinsiya sa Rehiyon 10 ang adunay pinakadako nga populasyon? _____
2. Unsa nga probinsiya ang adunay pinakagamay nga populasyon? _____
2. Unsa nga probinsiya sa Amihanang Mindanao ang adunay pinakadaghan nga populasyon sa mga lalaki? _____
4. Unsa ang duha ka probinsiya sa rehiyon ang adunay halos magkapareho nga populasyon sa mga bata? _____
5. Sa edad nga 65 pataas, unsa nga probinsiya ang adunay pinakagamay nga populasyon? _____

Pagpa-uswag

Tan-awa ang datos sa populasyon sa lima ka probinsiya sa Rehiyon 10 sa ibabaw. Ikumpara ang mga probinsiya aron makumpleto ang mga hugpulong. Isulat ang hustong tubag sa imong papel.

1. Halos magkapareho ang kadaghanon sa mga bata nga nagpuyo sa probinsiya sa _____ ug _____.
2. Sa lima ka probinsiya, ang _____ ang adunay pinakagamay nga populasyon sa mga tigulang na kaayo.
3. Mas mapuslan ang mga lugar dulaanan o palaruan sa mga bata sa probinsiya sa _____ ug _____.

Aralin

2

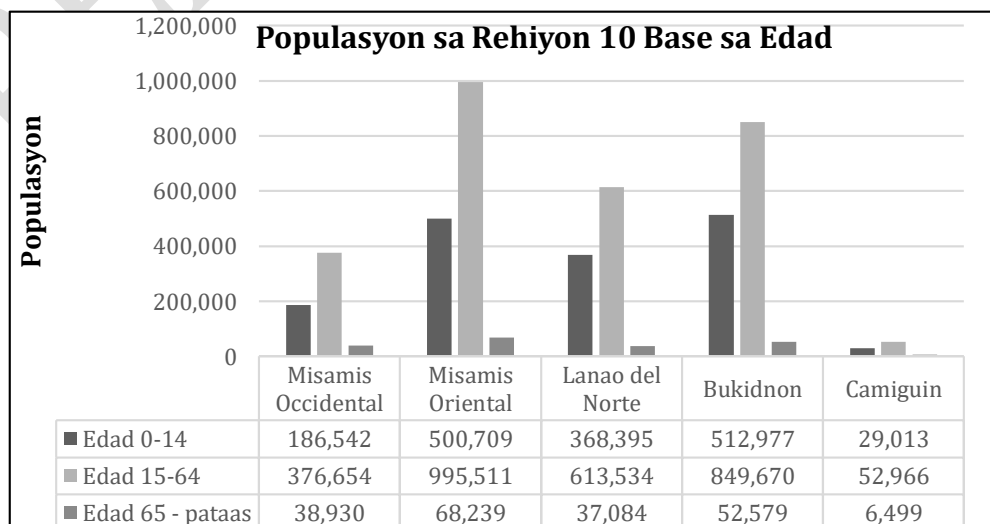
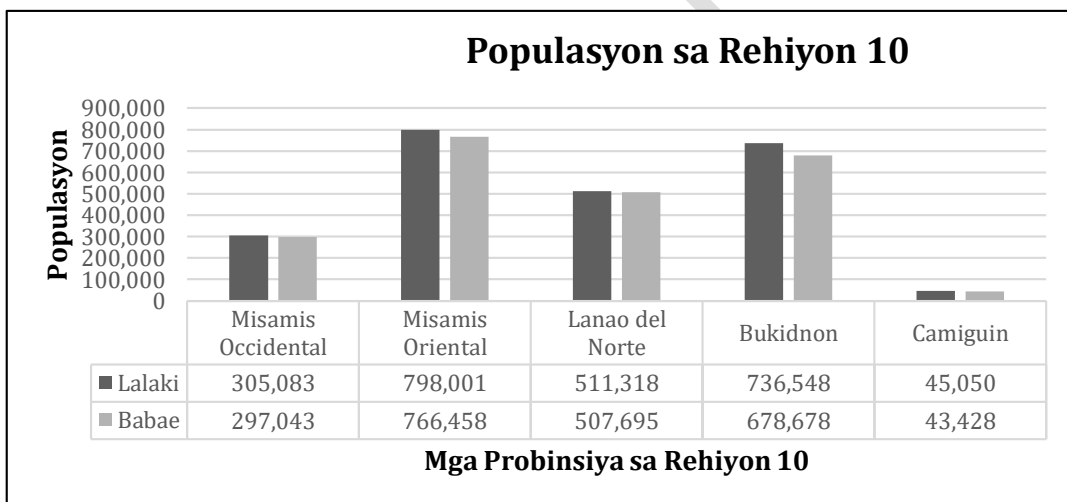
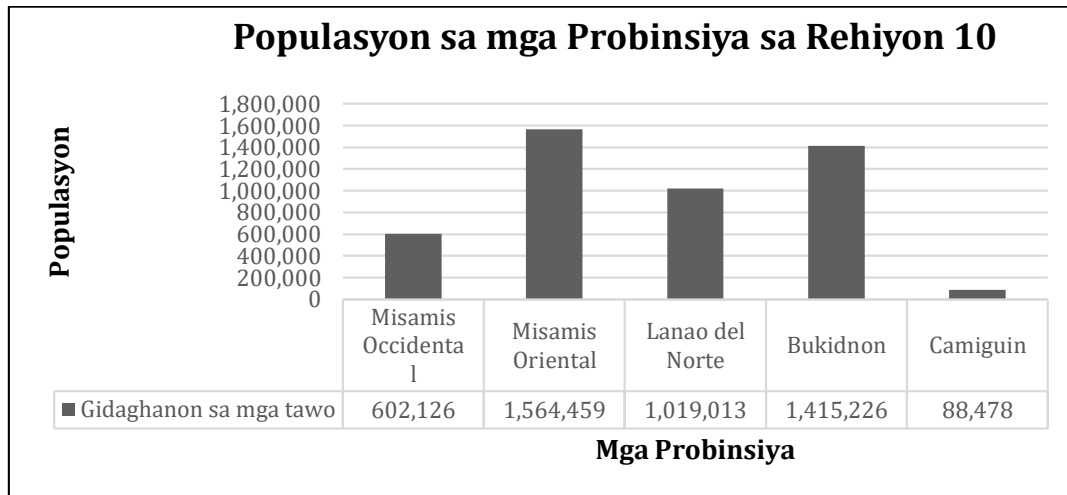
**Populasyon sa mga Probinsiya sa
Rehiyon 10**

Ikaduhang Adlaw

Kat-oni Kini

Tan-awa ang bar grap sa ubos ug tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa insaktong tubag sa imong papel.

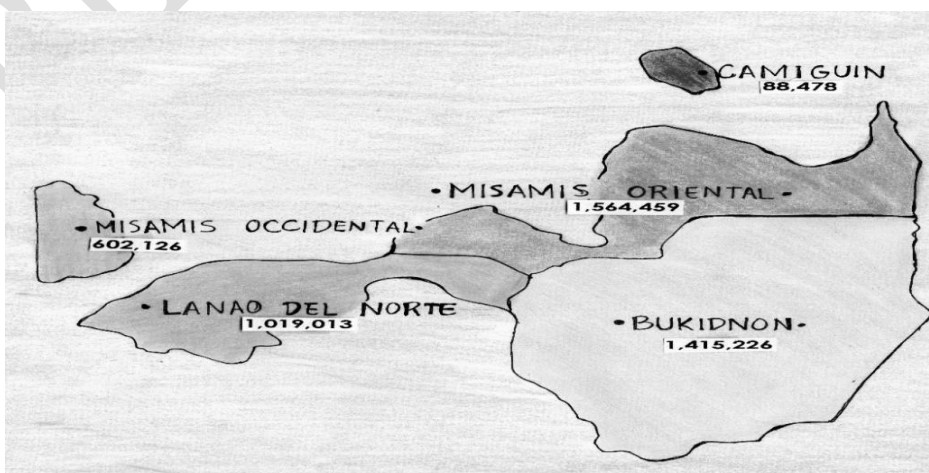

1. Pila ka probinsiya ang naglangkob sa Rehiyon 10?
 A. 3 B. 4 C. 5 D. 6
2. Unsa nga probinsiya ang adunay pinakadaghang mga lalaki nga lumulupyo kaysa mga babae?
 A. Bukidnon B. Lanao del Norte
 C. Misamis Oriental D. Misamis Occidental
3. Unsa ang probinsiya nga adunay daghang mga hamtong na nga lumulupyo?
 A. Bukidnon B. Camiguin
 C. Misamis Oriental D. Misamis Occidental
4. Ikumpara ang kadaghanan sa mga babae sa probinsiya sa Camiguin, Lanao del Norte ug Misamis Occidental, asa ang adunay pinakadaghan ug mga babae nga lumulupyo?
 A. Camiguin B. Lanao del Norte
 C. Misamis Oriental D. Misamis Occidental
5. Ikumpara ang populasyon sa mga lalaki nga residente sa probinsiya sa Bukidnon, Lanao del Norte ug Misamis Oriental, asa nga probinsiya ang adunay pinakadaghan nga mga lalaki?
 A. Bukidnon B. Lanao del Norte
 C. Misamis Oriental D. Misamis Occidental

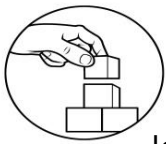

Susiha Kini

Tan-awa ang mapa Rehiyon 10 sa ubos, ug kumpletuha ang tsart . Isulat ang mga insaktong tubag sa imong papel.

Ang Populasyon sa Rehiyon X- Northern Mindanao (Ayon sa City Population- Mindanao 2015)	
Probinsiya	Populasyon
1.Misamis Occidental	
2.	1 564 459
3. Lanao del Norte	
4. Bukidnon	
5.	88 478
Kinatibuk-an	4 689 302

Pagpauswag

Isulat ang mga probinsiya sa Rehiyon 10 gikan sa adunay pinakadako nga populasyon ngadto sa pinakagamay ug populasyon. Isulat ang hustong tubag sa imong papel.

Aralin

3

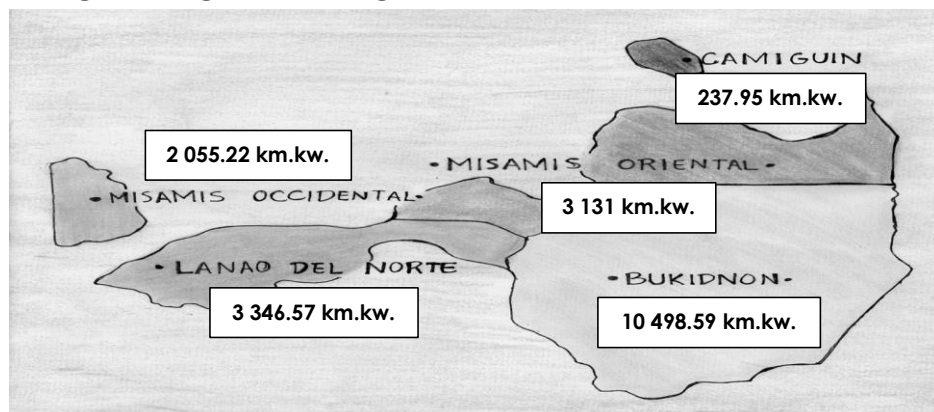
Ang Kaluagon sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10

Ikatulong Adlaw

Kat-oni Kini

Tan-awa ang mapa sa mga probinsiya sa Rehiyon 10 sa ubos, ug tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa insaktong tubag sa imong papel.

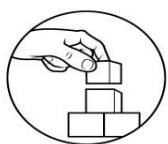
1. Unsa nga probinsiya sa rehiyon ang pinakadako?
 - A. Bukidnon
 - B. Lanao del Norte
 - C. Misamis Oriental
 - D. Misamis Occidental
2. Unsa ang mga probinsiya sa Rehiyon 10 nga napalibutan sa dagat?
 - A. Camiguin ug Misamis Oriental
 - B. Camiguin ug Misamis Occidental
 - C. Lanao del Norte ug Misamis Occidental
 - D. Lanao ug Misamis Oriental
3. Kung ang imong lola nagpuyo sa pinakagamay nga probinsiya sa Amihanang Mindanao, unsa kini nga probinsiya?
 - A. Bukidnon
 - B. Camiguin
 - C. Misamis Occidental

Susiha Kini

Kumpletoha ang tsart sa ubos. Buhata kini sa imong papel.

Probinsiya	Kadak-on	Populasyon
Misamis Occidental		
Misamis Oriental		
Lanao del Norte		
Bukidnon		
Camiguin		

Pagpauswag

Panganli ang mga probinsiya sa Rehiyon 10 gikan sa pinakadako paingon sa pinakagamay nga probinsiya. Buhata kini sa imong papel.

Aralin

4

**Mga Nag-Unang Panginabuhian
sa mga Probinsiya sa Rehiyon 10**

Ika-upat nga Adlaw

Kat-oni Kini

Basaha ang report nila Mira ug Dina mahitungod sa mga nag-unang panginabuhian sa Rehiyon 10.

Mira: Maayong buntag kaninyong tanan! Karong buntaga among ipaambit kaninyo ang mga nag-unang panginabuhian sa mga probinsiya sa Rehiyon 10.

Dina: Managlahi ang grupo sa mga tawo nga naglangkob sa populasyon sa matag probinsiya.

Mira: Sa Rehiyon 10, daghan sa mga tawo ang mag-uuma, mananagat ug trabahante sa mga kompanya ug pabrika.

Dina: Mao kini ang mga nag-unang panginabuhian sa mga tawo sa matag probinsiya sa atong rehiyon.

Probinsiya	Kinaiya sa Hulma sa Yuta o Tubig	Nag-unang Panginabuhian
Misamis Occidental	Dako ang kapatagan, adunay taas nga baybayon	Pag-uma, pagpangisda, pagpanarbaho sa kompanya
Misamis Oriental	Dako ang kapatagan, napalibutan ug tubig, duol sa dagat	Pag-uma, pagpangisda, pagpanarbaho sa kompanya ug pabrika
Lanao del Norte	Dako ang kapatagan, adunay taas nga baybayon, duol sa bukid	Pag-uma, pagpangisda, pagpanarbaho sa pabrika
Bukidnon	Napalibutan ug bukid, gamay lang nga parte ang patag	Pag-uma, pagpanarbaho sa kompanya ug paghahabi
Camiguin	Gamay lang nga parte ang patag, napalibutan ug dagat	Pag-uma ug pagpangisda

Basi sa *table*, tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa insaktong tubag sa imong papel.

1. Unsa nga mga probinsiya sa rehiyon ang adunay halapad nga kapatagan?

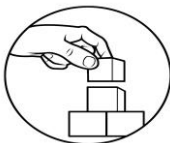
- A. Bukidnon ug Camiguin
 - B. Lanao del Norte, Misamis Occidental ug Misamis Oriental
 - C. Misamis Occidental ug Camiguin
 - D. Bukidnon, Camiguin ug Misamis Oriental
2. Unsa nga probinsiya nga ang nag-unang panginabuhian mao ang pag-uma ug pangingisda?
- A. Bukidnon B. Camiguin C. Lanao del Norte D. Misamis Oriental
3. Asa nga probinsiya sa Rehiyon 10 ang adunay daghang mga gambalay sa mga kompanya ug pabrika?
- A. Bukidnon B. Camiguin C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental

Susiha Kini

Tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa saktong tubag sa imong papel.

1. Unsa nga probinsiya sa rehiyon ang adunay pinakadaghan nga populasyon sa mga trabahante sa kompanya ug pabrika?
- A. Bukidnon B. Camiguin C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental
2. Unsa ang probinsiya ang adunay pinakagamay nga populasyon sa mga mag-uuma?
- A. Camiguin B. Lanao del Norte C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental
3. Unsa nga probinsiya ang napalibutan ug bukid?
- A. Bukidnon B. Camiguin C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental

Pagyamanin

Tubaga ang mga pangutana ubos. Isulat ang letra sa insaktong tubag sa imong papel.

1. Nganong daghan ang mga mag-uuma sa atong rehiyon?

- A. Daghan sila ug gamit sa pag-uma
 - B. Mas gusto nila ang pag-uma kaysa pagpangisda
 - C. Adunay luag o lapad nga kapatagan sa tibuok rehiyon
 - D. Mas gusto nila ang pag-uma kay daghan sila ug gamit sa pag-uma.
2. Dako ug populasyon ang Bukidnon ug Misamis Oriental tungod kay _____.
- A. daghan trabaho nga pwedi maaplayan
 - B. luag ang sukod sa yuta nga nahisakopan niini
 - C. daghan mapalit nga mga pagkaon
 - D. Daghan tao sa maong lugar
3. Nganong pinakadaghan ang grupo sa mga trabahante sa kompanya ug pabrika sa Misamis Oriental?
- A. Daghan hulma sa tubig ang nakapalibot dinhi
 - B. Mas gusto nila nga manarbaho sa kompanya
 - C. Duol ang probinsiya sa mga siyudad nga adunay daghan kompanya ug pabrika
 - D. Tanan sa nahisgotan

Ikalimang Adlaw

Isaisip

Unsa ang kahulugan sa pulong nga populasyon?

Sa unsang paagi mahulagway ug makumpara nato ang populasyon sa mga lugar?

Maayo ba nga daghang mga tawo ang magpuyo sa inyong probinsiya? Ngano man?

Isagawa

Pili-a sa kahon ang haum nga pulong aron makumpleto ang konsepto. Isulat ang hustong tubag sa imong notbuk.

mapa	populasyon	managlahi
bar grap	komunidad	

Ang _____ mao ang kadaghanan sa mga tawo nga nagpuyo sa usa ka lugar. Ang matag _____, siyudad o probinsiya adunay _____ nga gidaghanan sa mga tawo nga nagpuyo niini. Aron sayon nga masabtan ug makumpara sa populasyon sa mga lugar, gamiton nato ang _____ ug _____ sa populasyon.

Tayahin

Tubaga ang mga pangutana. Isulat ang hustong tubag sa notbuk.

1. Unsa nga probinsiya ang adunay labing kadaghan sa populasyon niini?
A. Bukidnon B. Camiguin
C. Lanao del Norte D. Misamis Oriental
2. Unsa ang pinakadako nga probinsiya sa Amihanang Mindanao?
A. Bukidnon B. Camiguin
C. Lanao del Norte D. Misamis Occidental
3. Unsa nga probinsiya sa Rehiyon X ang adunay labing gamay nga gidak-on?
A. Camiguin B. Lanao del Norte
C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental
4. Unsa ang duha ka probinsiya sa Amihanang Mindanao ang adunay halos magkapareho nga populasyon?
A. Bukidnon ug Camiguin
B. Camiguin ug Misamis Oriental
C. Lanao del Norte ug Misamis Oriental
D. Misamis Oriental ug Bukidnon
5. Kung ang imong igsoon nagpuyo sa probinsiya nga ikaduha sa adunay pinakagamay nga populasyon, unsa nga probinsiya kini?
A. Bukidnon B. Camiguin
C. Misamis Occidental D. Misamis Oriental

SUSI SA PAGWAWASTO

Subukin	1. C	1. Misamis Oriental	Surin	Unang Adlaw	Pagayamanin	Tuklasin	Ikaduhang Adlaw
	2. A	2. Camiguin ug Bukidnon					
	3. C	3. Misamis Oriental					
	4. D	4. Bukidnon ug Misamis Oriental					
	5. B	5. Camiguin					
Subukin	1. C	1. Misamis Oriental	Surin	Unang Adlaw	Pagayamanin	Tuklasin	Ikaduhang Adlaw
	2. A	2. Camiguin					
	3. C	3. Misamis Oriental					
	4. D	4. Bukidnon ug Misamis Oriental					
	5. B	5. Camiguin					

Tuklasin	1. A	Misamis Oriental	3 131 km.	1 564 459	2. Lanao del Norte
	2. B	Lanao del Norte	3 346.57 km. kw.	1 019 013	3. Misamis Oriental
	3. B	Bukidnon	10 498.59 km. kw.	1 415 226	4. Misamis Occidental
		Camiguin	237.95 km. kw.	88 478	5. Camiguin
Tuklasin	1. A	Misamis Oriental	3 131 km.	1 564 459	2. Lanao del Norte
	2. B	Lanao del Norte	3 346.57 km. kw.	1 019 013	3. Misamis Oriental
	3. B	Bukidnon	10 498.59 km. kw.	1 415 226	4. Misamis Occidental
		Camiguin	237.95 km. kw.	88 478	5. Camiguin
Ikatulong Adlaw					
Tuklasin	1. A	Misamis Oriental	3 131 km.	1 564 459	2. Lanao del Norte
	2. B	Lanao del Norte	3 346.57 km. kw.	1 019 013	3. Misamis Oriental
	3. B	Bukidnon	10 498.59 km. kw.	1 415 226	4. Misamis Occidental
		Camiguin	237.95 km. kw.	88 478	5. Camiguin
Ikaduhang Adlaw					

Tuklasin	1. B	1. D	1. C	1. populasyon	1. D
	2. B	2. A	2. B	2. komunidad	2. A
	3. D	3. A	3. C	3. managlahi	3. A
				4. bar grap	4. D
				5. mapa	5. C
Ikaduhang Adlaw					
Tuklasin	1. B	1. D	1. C	1. populasyon	1. D
	2. B	2. A	2. B	2. komunidad	2. A
	3. D	3. A	3. C	3. managlahi	3. A
				4. bar grap	4. D
				5. mapa	5. C
Ikaduhang Adlaw					

Sanggunian

1. Araling Panlipunan 3, Unang Edisyon 2019, pp. 38-48 at pp. 49-62

For inquiries or feedback, please write or call:

Department of Education – Division of Malaybalay City

Office Address: Sayre Highway P-6, Casisang, Malaybalay City

Telefax: (088) 314-0094

EmailAddress: malaybalay.city@deped.gov.ph